

آهونیه (میراثی کهن)

مؤلف:

احمد امینی زاده

ناشر:

مرکز کرمان شناسی با همکاری بنیاد ایران شناسی

سرشناسه: امینی زاده - احمد، ۱۳۴۱ -

عنوان و نام پدیدآور: آهوئی (میراثی کهن) / مؤلف احمد امینی زاده.

مشخصات نشر: کرمان: مرکز کرمان‌شناسی، تهران بنیاد ایران‌شناسی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۲۹۸ ص: جدول، نمودار. شابک: ۴-۷۵-۶۱۷۴-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا موضوع: آهوئی Ahuiyeh (Iran)

موضوع: روستاها - ایران - بافت. موضوع: Villages—Iran – Baft

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۸ الف ۹۳ هـ / ۲۰۷۱ DSR

رده‌بندی دی‌سی: ۹۵۵ / ۷۳۳۸ شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۸۷۱۷۵

عنوان کتاب: آهوئی (میراثی کهن)

مؤلف: احمد امینی‌زاده

ناشر: مرکز کرمان‌شناسی با همکاری بنیاد ایران‌شناسی

مدیر مسئول: سیدمحمدعلی گل‌زاده

تنظیم و صفحه‌آرایی: لیلا گهرگزی

طرح روی جلد: حمیدرضا امینی‌زاده

شابک: ۴-۷۵-۶۱۷۴-۶۰۰-۹۷۸

شماره انتشار: دویست و هفتاد و شش (۲۷۶)

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

قیمت جلد: ۳۵۰۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: هنگام

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه ناشر
۱۱.....	پیشگفتار
۱۳.....	ماهیت روستا و منشأ تحولات آن
۱۴.....	روستا در منظر آیات و روایات
۱۶.....	جغرافیای آهویه
۲۳.....	مزارع و چراگاه‌ها
۲۴.....	عوامل مؤثر بر پوشش گیاهی
۲۸.....	عمران روستایی
۲۹.....	راه‌های دستیابی به روستای آهویه
۳۰.....	تاریخ آهویه
۳۰.....	تل‌باستانی حصار نماد آهویه قدیم
۳۱.....	شکل‌گیری آهویه فعلی
۳۵.....	وقایع تاریخی
۳۷.....	حرفه‌ها و مشاغل در آهویه
۳۷.....	گذری بر کشاورزی در ایران
۳۹.....	کشاورزی در آهویه
۴۵.....	تحول در کشاورزی
۴۶.....	اصلاحات ارضی
۴۷.....	باغداری
۷۱.....	دامپروری
۷۳.....	کوچ‌نشینی
۷۵.....	کوچ‌نشینی در آهویه
۸۲.....	تخت‌قاپو

۸۴	روابط کوچ‌نشینان و روستانشینان
۸۸	بناهای عمومی
۸۹	دادوستد
۹۱	دادوستد در آهویه
۹۶	کارگری:
۹۶	نجاری:
۹۷	خراطی
۹۷	کفش‌دوزی (پیره کشی)
۹۹	آهنگری
۱۰۲	بافندگی
۱۰۴	نمد مالی
۱۰۶	کلاه مالی
۱۰۶	خدمات بهداشت و درمان
۱۰۷	دلاکی
۱۱۰	درمانگری و داروسازی
۱۱۲	گیاهان دارویی آهویه، محل رویش و خواص آنها
۱۱۵	خواص گیاهان دارویی آهویه
۱۲۱	دوزندگی
۱۲۲	معدنکاری
۱۲۲	فنون معدنکاری در گذشته
۱۲۴	معدن کاری در آهویه
۱۲۴	زرگری
۱۲۵	ظرف سازی و قلع‌گری
۱۲۵	صید
۱۲۷	آسیاب بانی
۱۲۷	اجزاء آسیاب آبی
۱۲۹	خانه‌داری
۱۲۹	تهیه آرد و نان

۱۳۲	آشپزی.....
۱۳۳	مقابله با سرمای زمستان.....
۱۳۸	آشپزی مجالس.....
۱۳۹	پدیده مهاجرت در آهویی.....
۱۴۰	فعالیت‌های رایج کنونی.....
۱۴۰	تعلیم و تربیت در آهویی.....
۱۴۰	تاریخچه تعلیم و تربیت اسلامی.....
۱۴۱	مکتب‌خانه - در آرنه.....
۱۴۳	گذری بر مدیج مکتب‌خانه.....
۱۶۷	آموزش در دوره - دید.....
۱۷۰	کتابت و نگارش در آرنه.....
۱۷۲	آیین‌ها و مراسم مذهبی.....
۱۷۳	نیمه براتی.....
۱۷۴	عید قربان.....
۱۷۵	نذر و عهد.....
۱۷۶	آش حسینی.....
۱۷۶	تلاوت قرآن کنار قبر اموات.....
۱۷۷	رؤیت هلال.....
۱۷۸	مراسم آیینی.....
۱۷۸	تعزیه خوانی.....
۱۸۰	عزاداری.....
۱۸۳	روضه خوانی.....
۱۸۶	زیارت.....
۱۹۰	ختم انعام.....
۱۹۱	ورزش و بازی در آهویی.....
۱۹۴	بازی چوب‌چلک.....
۱۹۵	لپربازی.....
۱۹۷	سکوبازی.....

۱۹۷.....	کل پشکل بازی.....
۱۹۸.....	آسیاب بازی.....
۱۹۹.....	رینگ بازی.....
۱۹۹.....	بازی های مدرسه ای و مکتب خانه.....
۲۰۲.....	بازی های رایانه ای و شبکه های مجازی.....
۲۰۶.....	جامعه مجازی.....
۲۰۸.....	مراسم ازدواج و عروسی در آهونیه.....
۲۰۸.....	سنت ازدواج در ایران.....
۲۰۹.....	ازدواج در آهونیه.....
۲۱۰.....	کاربرد موسیقی در عروسی.....
۲۱۴.....	خواستگاری.....
۲۲۳.....	حاشیه های عروسی.....
۲۲۵.....	تحول در جشن های عروسی.....
۲۲۷.....	مراسم تولد.....
۲۳۰.....	شب نشینی.....
۲۳۲.....	برنامه ها و مراسم اموات در آهونیه.....
۲۳۲.....	سخنی در مفهوم مرگ.....
۲۳۵.....	مراسم اموات.....
۲۳۸.....	آهونیه و انقلاب اسلامی.....
۲۳۸.....	نگاهی به مبانی انقلاب اسلامی ایران.....
۲۴۰.....	نقش مردم آهونیه در انقلاب اسلامی.....
۲۴۱.....	آهونیه و دفاع مقدس.....
۲۴۱.....	مروری بر دفاع مقدس.....
۲۵۴.....	خرافه پرستی و باورهای عامیانه.....
۲۶۰.....	باورهای عامیانه در آهونیه.....
۲۶۶.....	افسانه سرایی.....
۲۸۹.....	پیوست اسناد.....

مقدمه ناشر

وقتی نام «آهویی» را می شنویم، بی اختیار تصویری از غزال تیزپایی در ذهنمان نقش می بندد که اینک در دامنه کوهی، تن به خنکای نسیم کوهساران سپرده و با چشمان شگفت و روشن خود، به دشت های سرسبز و حرم اطراف می نگرد، به راستی که آهویی همین حال و هوا را دارد، در کنار این طبیعت چشم نواز و بشکوه، حضور مردمانی که جانایه خوبی ها و نماد سادگی ساده زیستی هستند، بر منزلت این روستا افزوده، ارزش های نه نویسنده محترم این اثر به نیکویی از آن یاد کرده است. اما آنچه بیش از همه برای ما بایگای الای این اثر می افزاید، ثبت و ضبط تاریخ و جغرافیایی محلی است که با کمال تأسف، در گذر زمان، مورد بی مهری و بی توجهی قرار گرفته است، زیرا سی دانیم رستاهای و بخش های وابسته به هر شهرستان، در معبر روزگاران همواره دوش به دوش حوادث و رویدادها، پیش رفته و گفتمانی های بسیاری دارند که اگر گردآوری می شد، مجموعه گرانسنگی از رد پای تاریخ را به ما می نمایاند، همتی که اگر چه نیمی پیر شده، اما هنوز و تا اندازه ای قابل جبران است. اگر شادروان استاد باستانی پاریزی، با دلبستگی هر چه تمام تر، به نقل رویدادهایی از پاریز نپرداخته بود، چه دانه ای گاهی از آن داشتیم؟ از یاد نبریم که برخی نکته های یاد شده در این رابطه، خود بخش هایی از تاریخ را تشکیل می دهد که با زبانی ساده و نوشتاری آسان و همه فهم، انعکاس یافته است.

چنین به نظر می رسد که تاریخ نگاران و جغرافی دانان گذشته، نسبت به تهیه اطلاعات مکان ها و فضاها و کوچک تر از شهرها حساسیت بیشتری داشتند مثلاً ابن حوقل، یا احمد مقدسی، به جز نوشتن وضعیت شهرهای بزرگی چون سیرجان و بم و ... اشاراتی هر چند گذرا به جاهایی چون تهرود و راین و ... داشته اند و این

همان اصلی است که اکثراً از چشم نگارنده های خودی افتاده است، مگر در مواردی که رویدادی در آن جا شکل گرفته باشد، مانند «جنگ دیوار بلند» و ذکر نام تهرود یا جاهایی که رخدادهایی از این دست را دیده است.

باری روستای آهویه، همچون سایر آبادی های نزدیک خود، با برخورداری از هوایی بهشتی و روح پرور، مردان و زنانی را در دامن خود پرورش داده که هر ینک پاکی و صفا را از طبیعت خود وام گرفته اند، آنها در گذر روزگاران خوبی های بسیاری را تجربه کرده و می توان از آنها به عنوان نماد احسان و کرامت یاد کرد. از ویژگی های دیگر این منطقه استعداد سرشار و نبوغ ذاتی مردم آن است، آنگونه که بسیاری از اهالی این محدوده جغرافیایی، اکنون به عنوان چهره های برتر علمی، در عرصه های گوناگون پزشکی، مهندسی فرهنگی و ... خدمتگزار هستند. اگرچه با خشکالی های پیاپی سال های اخیر، آهویه تاب و توان خود را از دست داده و زمین گیر شده است، اما این امیدواری وجود دارد که با گشوده شدن باب رحمت آسمانی بر این جاری، ادامه آن را در سال های بعد نیز شاهد باشیم و به دنبال این رأفت خداوندیم باز هم جوانان این دیار به زادگاه خود برگشته و آن را آنگونه که شایسته این کهن سرزمین است، درآورند.

در پایان تلاش آقای احمد امینی زاده نویسنده و پژوهشگر این مجموعه را گرامی داشته و اقدام شایسته و بایسته ایشان را ارج می نهیم. اهمیت اینگونه پژوهش ها بیشتر از آن جهت است که زمینه تحقیق بسط محدود و دشواری نویسنده، بسیار زیاد است، اما ارزش آن همین بس که نقطه اعازی برای دیگر پژوهشگران خواهد بود. امید که سایر دلبستگان به این آب و خاک، به ویژه آنها که ارائه تصویری از ارزش های زادگاه خود را شایسته می دانند در این راه گام نهند و بر غنای تاریخ این کهن سرزمین بیفزایند.

سید محمدعلی گلابزاده

سرپرست بنیاد ایران شناسی شعبه کرمان

و مدیر مرکز کرمان شناسی